

1.1 บทนำ

สถาบันเกษตรกรได้ถูกจัดตั้งขึ้นมา เพื่อให้เกษตรกรได้มีการรวมตัวกันเข้าเป็นกลุ่ม เพื่อให้มีอำนาจต่อรองในกำรค้าในเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของการรวบรวมผลผลิตออกไปขาย หรือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นมาจำหน่ายให้แก่เกษตรกร การจัดตั้งเป็นสถาบันเกษตรกรขึ้นมา ย่อมงายต่อการส่งเสริมความรู้ทางด้านการเกษตรอีกด้วย นอกจากนี้ อิทธิพลของกลุ่มยังมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการนำการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรแต่ละคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของทัศนคติและค่านิยมของเกษตรกรเอง แต่ในสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันนี้ สถาบันเกษตรกรได้ถูกจัดตั้งขึ้นมาถึง 5 รูปแบบคือ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยสถาบันทั้งสามนี้ มีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงและซ้ำซ้อนกัน นอกจากนี้แล้วยังก่อให้เกิดความสับสนในหมู่ของเกษตรกรอีกด้วย และโดยเหตุที่เกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรทั้ง 3 แห่ง (เกษตรกรรายตัว) มีอยู่เป็นจำนวนถึงร้อยละ 74.64 ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรทั้ง 3 แห่งเลย ปัญหาจึงมีอยู่ว่า จะเป็นไปได้หรือไม่ว่า เกษตรกรรายตัวที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรทั้ง 3 แห่งนี้ อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม หรืออาจเนื่องมาจากไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องของสถาบันเกษตรกร และโดยที่เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่ว่าจะ เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร หรือลูกค้าของ ธกส. ย่อมจะต้องมีลักษณะที่คล้าย ๆ กันบางประการ ในหมู่สมาชิกที่ตนเองสังกัดในกลุ่มนั้น ประกอบกับสถาบันเกษตรกรทั้ง 3 ดำเนินงานที่เป็นอิสระต่อกัน และเกษตรกรจะเข้าเป็นสมาชิกของสถาบันใดสถาบันหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น อาจจะเป็นไปได้หรือไม่ว่า จะมีความแตกต่างระหว่างเกษตรกรที่สังกัดในสถาบันเกษตรกรอันใดแก่ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มลูกค้า ธกส. และเกษตรกรรายตัว (ไม่ได้สังกัดกลุ่มใด) ซึ่งความแตกต่างอันนี้อาจจะอยู่ในรูปของปัจจัย

ต่าง ๆ เช่น อายุ การศึกษา รายได้ เนื้อที่ถือครอง ค่านิยม ทักษะ และอื่น ๆ ปัจจุบันต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในตัวของเกษตรกรเอง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเกษตรกรที่มีการศึกษาสูง มีรายได้สูงมีเนื้อที่ถือครองขนาดใหญ่ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดแล้ว ย่อมจะง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดที่ล้าสมัยมาเป็นการยอมรับความคิดสมัยใหม่ ถ้าหากมีความแตกต่างในเรื่องของสถานภาพทางเศรษฐกิจของสถาบันเกษตรกรดังกล่าว และเกษตรกรรายตัวแล้วสิ่งนี้ก็จะส่งผลออกมาในรูปแบบของความแตกต่างในเรื่องของการยอมรับความรู้ทางวิชาการสมัยใหม่

อย่างไรก็ตาม ในสภาพการณ์ปัจจุบันนี้ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรได้ถูกระงับไป กลุ่มเกษตรกรที่มีอยู่ก็ถูกยุบและยังมีจำนวนลดน้อยลง เนื่องจากไม่สามารถบริหารงานให้มีประสิทธิภาพได้ ดังนั้น สถาบันเกษตรกรที่มีลักษณะของการดำเนินธุรกิจอย่างแท้จริง จึงได้แก่สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ชกส.) เท่านั้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบว่า มีความแตกต่างหรือไม่ในเรื่องของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตร สมาชิกกลุ่มลูกค้า ชกส. และเกษตรกรรายตัว
2. เพื่อเป็นการศึกษาว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร สมาชิกกลุ่มลูกค้า ชกส. และเกษตรกรรายตัว
3. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการทำนายสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (การวิเคราะห์เชิงลดถอย)
4. เพื่อเป็นการศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (การวิเคราะห์ปัจจัย)

1.3 รายละเอียดของเค้าโครงการวิจัย

การวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร
 - บทที่ 3 วิธีการวิจัย
 - บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์
 - บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
-